

Theologiae Spiritualis Scholasticæ Et Moralis Tomvs ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Joannis Duns Scoti D. Augustino Conformem

In quo tractatur de Intellectu & Scientia Dei, ejusque Objecto. Item de
voluntate & volitione Dei, ejusque Objecto

Bosco, Jean a

Antverpiae, 1686

Concl. III. Non desiderat Deus proprium intrinsecum bonum absens, nec
fugit aliquod proprium intrinsecum malum absens; secùs bonum aut
malum extrinsecum. Nobis quoque futura bona velle, & mala ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73680)

meum bonum. Quod ultimum additur; quia malum sub ratione mali non est objectum (secundum communiorem sententiam) volitionis, sed nolitionis; jam autem odium inimicitiae est quaedam volitio, sive actus prosecutionis. Atque haec nimis diffusè de quaestione nominali. Nostra locutio, ut sup. bene dicebat Smif. ex humana loquendi consuetudine probabilior est. Addo, & conformis illis Scripturis, quae prohibent odium inimicorum, tanquam rem intrinsecè malam, quod non potest verificari nisi de odio inimicitiae juxta nostram explicationem. Atque idem odium intelligunt SS. Patres, quando ubique damnant odium, & inculcant dilectionem inimicorum, & idèd hanc sententiam proposuimus in Conclus. ac usque modò defendimus, sine tamen praesidio oppositae. Sequitur tertia & quarta passio, scilicet desiderium & fuga, de quibus instituitur

CONCLUSIO III.

Non desiderat Deus proprium intrinsecum bonum absens, nec fugit aliquod proprium intrinsecum malum absens; secus bonum aut malum extrinsecum. Nobis quoque futura bona velle, & mala absentia nolle potest.

23.
Desiderium
& fuga re-
priuntur
propiè in
Deo.
Smifing.
Felix.

Desiderium, & fugam propriè reperiri in voluntate divina, docet Smif. sup. nu. 54. contra Felicem sup. n. 13. & 14. Nobis magis placet sententia Smif. & Aliorum, quos citat Felix sup. n. 12. Probatur autem: quia desiderium non est nisi inclinatio in bonum absens; fuga verò declinatio mali absentis; qui affectus in sua formali ratione imperfectionem non involvunt. Nam etsi Deus non possit inclinari in aliquod proprium intrinsecum bonum absens, nec declinare aliquod proprium intrinsecum malum absens, cum nec majoris boni, quam essentialiter sibi vendicet, sit capax, nec ullum malum pati queat, tamen nobis futura bona velle, & mala absentia nolle potest. Ita Theod. Loquitur porrò de bonis & malis Deo intrinsecis: quia (ut ibidem ait) honorem suum, & gloriam futuram, tanquam proprium suum bonum extrinsecum desiderare Deus potest, & malum absens tali honori repugnans fugere. Hæc est doctrina hujus Auctoris, quam, quia ut dixi, magis mihi placet, in Conclus. expressi, idèdque conabor satisfacere argumento oppositae sententiae, quam, sicut dixi, tenet Felix sup. n. 13. cum Aliis, quos citat, dicens, in Deo non esse propriè desiderium, nullam faciens distinctionem inter nos, & Deum, inter bona intrinsecæ, & extrinsecæ Deo. Probat autem: quia desiderium est de bono non habito; ergo de bono cognito ut futuro, vel possibili; si ut futu-

Oppositum
probat ex
Felicem.

rum, ita ut supponatur decretum, quo est futurum, jam erit Deo praesens; & sic circa illud non erit desiderium, sed complacentia: si ut possibile, hoc non desideratur; quia possibilitas actu est: ergo desideratur, quod illud possibile sit futurum; sed quod sit futurum est in voluntate Dei; ergo non desideratur à Deo; nam quod est facile consequibile à mea voluntate, non dicitur optari. Sic ille. Adde; quod ibidem num. 14. ait idem Auctor: desiderium, cum sit boni absentis, includit imperfectionem Deo negandam.

Sed nunquid hæc conveniunt intentu? Non puto: nisi sibi ipsi Felix velit esse contrarius. Nam 6. 5. diff. 2. n. 4. agens de voluntate Dei omnes salvandi, inquit: Chrysofomus vocat vehementem voluntatem, ut ostendat, quod quantum est ex Deo, nostram salutem desiderat; desiderium enim sine anxietate Deo non implicat. Sic ille. Et verò nostra sententia attribuit Deo desiderium cum anxietate? Absit; hæc enim anxietas est imperfectio, quæ Deo non est tribuenda. Ergo ut consequenter loqueretur hic Auctor, non deberet negare Deo omne desiderium, sed tantum desiderium cum anxietate, quod & nos negamus. Præterea, Felix dicto n. 14. objicit sibi Chryf. Hom. 1. in Epist. 1. ad Ephes. dicentem, in Deo esse voluntatem nostræ salutis cum desiderio. Respondet autem, quod in textu Græco non est vox, quæ significet desiderium. Quocirca (inquit) Damasc. lib. 2. de fide c. 29. qui etiam Græcè scripsit, & ferè eadem verba (vide ea Sect. præced. Conclus. 3.) ex Chrysof. accepit, nullam habet vocem, quæ desiderium significet. Sic ille. Quod si verum est, quare ergo dicto n. 4. cum explicas de desiderio sine anxietate? Et quomodò rectè probas ibidem n. 15. voluntatem Dei salvandi omnes, non esse simplicem complacentiam; quia Chrysofomus dicit, vehementer illam desiderare, quantum est ex se? Quæro etiam à te, ex quid significat vox, quæ est in Græco? Expectabo responsum.

Dico interim ad ultimum; id verum esse, si est bonum intrinsecum, quod desideratur: sed tale desiderium Deo non tribuimus, ut patet ex prima parte Conclus. Deinde: quamvis in nobis imperfectionis sit, desiderare bonum extrinsecum; quia cum aliqua anxietate & inquietudine desideramus, utpote incerti, an bonum absens, quod desideramus, sumus accepturi; haud equidem ita est in Deo, qui certissimus est de bono absentis; & idèd desiderium ejus non conjungitur cum aliqua anxietate, vel timore non futuritionis. Hinc tamen non sequitur, bonum istud, quod Deus desiderat, esse absolute præsens, ut supponit prima ratio Felicis. Quid ergo? Solum infertur certo aliquo tempore bonum istud futurum esse: v. g. novit Deus, quod cultus & honor sibi debitus ex voto hominis, tali determinato tempore ei accidet ex impletionem voti, quam desiderat, juxta illud Psal. 75. vers. 12. *Venete & reddite Domino Deo vestro. An cenles, Christum*

Christum non certò præscivisse, quo tempore Pascha manducaturus esset cum discipulis suis? Scio, quia non censeas: & tamen Christus ait: *Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum, antequam patiar*, Luc. 22. v. 15. Pone, aliquem per revelationem certum esse de sua æterna beatitudine, & certum de hora mortis suæ: putas, ideò beatitudinem sibi esse præsentem, ut proinde amplius nequeat eam desiderare?

Nec obstat: quòd Deo sit facilè consequibile illud bonum: nam licet ad objectum spei requiratur arduitas, non tamen ad objectum desiderii in genere; sed sufficit, ut sit bonum absens, sive faciliè, & certò possit haberi, sive difficulter, & contingenter. Absens, inquam, id est, realiter, & in sua propria existentia nondum possessum. Atque ita res futura, quæ talis est bonum absens respectu Dei, tametsi sit præsens in esse cognito, & éminenter, quia reverà non possidetur à Deo formaliter, seu realiter, & in sua propria existentia. Hinc Felix cap. 6. diff. un. num. 14. ad sequentem objectionem: Deus desiderat omnes salvos fieri, & omnes benè operari: ergo in Deo est desiderium; perperam respondet: Si talis (inquit) gloria esset futura, Deo est præsens, & sic illum non desiderat, si tantùm est possibilis, eùm Deus potuerit illam producere, & non producit, non desiderat. Hanc, inquam, responsonem rejicio; quia juxta jam dicta, gloria futura non est in sua entitate præsens Deo, & ideò benè dicitur absens. Quòd autem possibilem potuerit producere, & non producat, tantùm arguit, desiderium ejus non esse absolutè efficacè; secus quòd nullo modo eam desideret, etiam efficaciter, quantum est in se, ut patet ex dictis Sect. præced. Igitur desiderium, secundum nos, non est aliud quam volitio boni absentis, & fuga volitio mali absentis. Et quis dubitare potest, Deum velle nobis bona absentia, & nolle mala absentia? *Omnes homines vult salvos fieri*, 1. Timoth. 2. v. 4. Et: *Nolo mortem impij*, Ezech. 33. v. 11. Ergo, saltem respectu nostri datur in Deo desiderium & fuga; quæ est ultima pars Conclus. nullam in se continens difficultatem.

Cæterùm, contra id, quod diximus, desiderium solum esse boni futuri, & non præsentis, arguitur ex 1. Petri 1. v. 12. *In quem (Deum) desiderant Angeli prospicere*; eùm tamen eum præsentem habeant. Respondet Smif. sup. ex D. Thom. 1. 2. qu. 33. a. 2. Desiderium ibi largè capitur pro quocumque affectu boni, non patientis fastidium; quia non ita explet appetitum innotum, seu capacitatem passivam naturæ desiderantis, quin absque excessu adhuc perfectius possideri possit, spectatà capacitatis; & sic quia desideramus bona absentia, quorum capaces sumus, per similitudinem & metaphoram dicuntur Angeli beati desiderare Deum, cujus perfectius possidendi capaces sunt, de naturæ capacitatis loquendo: aliàs, propriè loquendo, desiderium illud Beatorum, quod habent de Deo, est passio satietatis, & delectationis in

bono infinito præsentem. Et ecce pervenimus ad quintam passionem, scilicet delectationem, pro qua, & passione 6. ei opposita, putà tristitia, erit

CONCLUSIO IV.

Deus delectatur de Bono præsentem; sed minimè tristatur de malo, sive proprio, sive alieno.

Delectationem propriè esse in Deo, nemo ambigit; quippe non aliud est, quàm affectus & propensio in bonum præsens & possessum; & quis sanæ mentis dixerit, Deum non esse sibi ipsi intimè præsentem, & à seipso perfectissimè possessum? Enimverò in hoc affectu nulla reperitur imperfectio: nec objectum (inquit Smifing sup. num. 55.) seu materia delectationis deesse Deo potest, eùm sua infinita perfectio, quæ sibi essentialiter convenit, sit bonum summè beatificans, & satians intellectualem substantiam. Sic ille. Nec solum de proprio bono gaudet seu delectatur; sed etiam de nostris bonis præsentibus, & possessis: quæ enim in ea delectatione imperfectio? Certè bona nostra Deo volente accidunt, & sunt objectum gaudij; quidni ergo Deus de iis gaudeat? Noli dubitare. Nonne scriptum est Luc. 15. v. 7. *Gaudium erit in celo super uno peccatore penitentiam agente?* Et v. 10. *Ita dico vobis, gaudium erit coram Angelis Dei super uno peccatore penitentiam agente?* Si coram Angelis Dei, cur non etià coram Deo? non video sufficientem disparitatem. Si inferas: ergo etiam Deus tristatur, si non de suis, eùm Deo nihil mali saltem intrinseci accidere possit, saltem de malis propriis extrinsecis, & de malis alienis: nam & Angeli de malis nostris tristantur, juxta illud Isaïæ 33. v. 7. *Ecce videntes clamabunt foris, Angeli pacis amare stebunt.* Hoc autem opponitur secundæ parti nostræ Conclusionis, quæ negat tristitiam in Deo, sive de propriis, sive de alienis malis; aut certè non valet argumentum sup. factum: Angeli gaudent de bonis nostris: ergo etiam Deus. Vel assignetur disparitas inter delectationem, & tristitiam ei oppositam. Respondeo; disparitatem esse: quòd tristitia, ut ait Felix sup. num. 16. sit de his, quæ nobis nolentibus accidunt; jam autem Deo nihil accidit sibi, vel aliis, nolenti.

Smifing sup. sic ait ad nostrum propositum: Certum est, passionem delectationi oppositam, nempe tristitiam, in Dei voluntatem non cadere, ut Omnes norant; & ita Scripturas, quæ significant Deum dolere, exponunt per metaphoram esse intelligendas; quia Deus si aliquandò exterius ita gerit, quemadmodum solemus nos cum tristamur; videlicet, ostendendo signa abominationis mali, de quo tristamur.

28.
Delectatio
propriè est
in Deo.

Etià de
nostris bonis.

Objectio.

Solvitur
Felix.

29.
In Deo non
est tristitia.
Smifing.